

Defecte ontsteking

Frank vroeg me onlangs of beperkingen van fibromyalgie nauwkeurig gemeten kunnen worden. Een paar weken eerder had hij de eerste beoordeling voor de WIA-uitkering gehad. Hij hoopte dat mijn antwoord hem zou helpen bij het UWV. Ik moest hem echter teleurstellen. De beperkingen van fibromyalgie zijn niet nauwkeurig te meten.

Frank worstelt al lang met fibromyalgie, maar zit toch pas sinds 2015 thuis. Dankzij een revalidatieprogramma vorig jaar, had hij de fibromyalgie beter leren accepteren. Hij had echter nauwelijks winst geboekt op het fysieke vlak. Na een arbeidsdeskundig onderzoek concludeerde de bedrijfsarts dat Frank misschien komend jaar weer acht uur per week zou kunnen werken. Het UWV kwam echter tot een andere conclusie. De verzekeringsarts concludeerde dat Frank 24 uur per week zou kunnen werken. Frank schreef mij dat dit onmogelijk voor hem zou zijn door zware vermoeidheid en concentratieproblemen.

Verzekeringsarts

Dat Frank, de bedrijfsarts en de verzekeringsarts van mening verschillen, laat wel zien hoe moeilijk het is om een goede inschatting van iemands arbeidsvermogen te maken. De meest geaccepteerde verklaring voor fibromyalgie is dat er sprake is van een overgevoelig brein. Het brein lijkt op een alarm dat te scherp staat afgesteld. Het brein reageert om het minste of geringste met symptomen zoals moeheid en concentratieverlies die de persoon aanzetten tot rust.

Frank dacht dat misschien een neuropsychologische test uitkomst zou kunnen bieden. Ik verwacht er echter geen heil van. Als met zo'n test concentratieproblemen worden vastgesteld, dan zal dat de beoordeling door het UWV niet veranderen. Concentratieproblemen behoren immers al tot de diagnostische criteria van fibromyalgie. Zo'n test voegt dus niets toe aan wat men bij het UWV al weet. Er is bovendien een goede kans dat de neuropsychologische test géén

afwijking laat zien. De onderdelen van het brein zelf (en de spieren) lijken immers wel goed te werken bij fibromyalgie. Het probleem van fibromyalgie is niet met een neuropsychologische test of spiertest te meten. Het kernprobleem lijkt dat het brein steeds maar de boodschap geeft (in de vorm van moeheid, sloomheid, pijn, zwakte et cetera) dat de persoon het rustig aan moet doen.

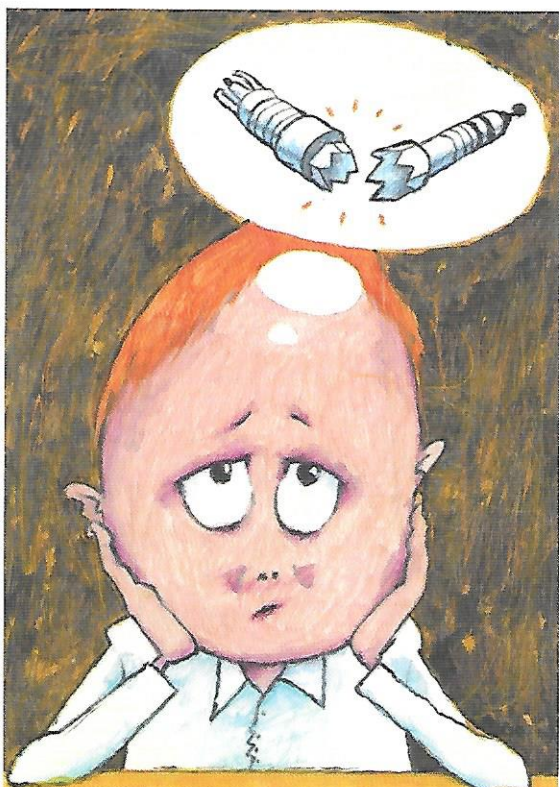
Alarmbel

Het zit dus best wel ingewikkeld in elkaar. Stel je voor dat je een auto hebt met een goede carrosserie en motor. Iemand die de motor en carrosserie keurt, zou concluderen dat de auto eigenlijk goed moet kunnen rijden. Als echter bij die auto de ontsteking niet goed werkt, dan zal je er toch nergens mee kunnen komen. Op dezelfde manier kan een neuropsychologische test laten zien dat je brein in orde is en een spiertest dat je spieren in orde zijn. Alleen een objectieve test voor de alarmbel die altijd aanstaat (de defecte ontsteking) is er niet. Daarom kunnen de beperkingen van fibromyalgie dus niet nauwkeurig gemeten worden.

Een instantie als het UWV moet er natuurlijk wel zijn. Ik kan vanaf de zijlijn niet zeggen hoe ze het anders zouden kunnen doen bij aandoeningen waar we nog zo weinig van begrijpen. Mocht de conclusie blijven dat Frank inderdaad weer voor 24 uur per week zou moeten kunnen werken, dan hoop ik zeer dat hij passend werk vindt. En met passend werk bedoel ik werk dat dan ook echt voor hem te doen is ondanks de belemmeringen van de fibromyalgie.

Rinie Geenen

Prof. dr. Rinie Geenen (1955) geeft psychologie-onderwijs aan de Universiteit Utrecht en doet onderzoek naar emotionele, sociale en biologische aspecten van reumatische aandoeningen.

Illustratie: Rik Slinger